

VASTUU LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNISTA JA KASVUSTA ON YHTEINEN

Olli-Pekka Heinonen, Anna-Kaisa Ikonen, Matti Kaivosoja & Timo Reina, STM 8/2018

2.2.2018

[Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi](#) – Selvitys lapsi-, nuoriso- ja perhepalveluiden toteuttamiseen liittyvistä yhdyspinnoista muuttuvassa toimintaympäristössä

Vuonna 2020 lasten ja perheiden sote-palvelut siirtyvät maakunnille ja sivistys- ja opetustoimi jäävät kuntiin. Maakunta- ja sote-uudistukset muuttavat organisaatioiden vastuita ja tehtäviä, jolloin syntyy uusia yhdyspintoja ja verkostoja. Selvityshenkilöiden mukaan tarvitaan toimintakulttuurin syvällistä muutosta, joka mahdollistaa eri professioiden, viranomaisten ja hallinnontasojen lapsen ja nuoren parhaaksi tekemän verkostomaisen yhteistyön. Tämä edellyttää lukuisia erilaisia toimia.

Selvityshenkilöt ovat kartoittaneet sivistys- ja sote-palveluiden yhdyspintoja ja tehneet 39 ehdotusta, joilla lapsi- ja perhelähtöisyys palveluissa varmistetaan uudistuvassa toimintaympäristössä. Esitykset koottiin viideksi kokonaisuudeksi: 1) Johtamisen rakenteet ja ohjaus, 2) Tieto ja innovaatiot, 3) Osaaminen, 4) Palvelujen kehittäminen sekä 5) lisäksi on esitys selvitysmiesten esitysten jalkauttamisesta. Esitysten lopuksi koottiin toimivia esimerkkejä yhdyspinnoilta.

Kuntien ja maakuntien yhteistyön rakenteita ja toimintamalleja koskevat esitykset sisältyvät raportissa [johtamisen rakenteita ja ohjausta](#) koskevaan osioon. [Esitykset kokonaisuutena löytyvät verkkosivulta](#).

Selvityshenkilöiden raportin suositukset lasten nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi ja yhteisen tahtotilan muodostamiseksi kuntien ja maakunnan kesken ovat seuraavat:

- Jokaiseen maakuntaan muodostetaan maakunnan ja kuntien yhteinen LAPE-yhteistyöryhmä viimeistään vuoden 2019 aikana osana maakuntalakiesityksen mukaista maakuntien ja kuntien neuvottelumenettelyä.
- Valtuustokausien alussa laadittaviin lakisäätöihin kuntien ja maakunnan strategioihin valmistellaan sisällytettäväksi yhteinen palvelu- ja hyvinvointilupaus,
- Maakunnan ja jokaisen kunnan on suositeltavaa tehdä yhteinen LAPE-sopimus, jossa käydään konkreettisesti läpi maakunnan ja kunkin kunnan väliset keskeisimmät yhteistyö-, työnjako- ja resurssikysymykset.
- Kuntien ja maakuntien tulee yhteistyönä kartoittaa maakunta- ja sote-uudistukseen liittyvät tilatarpeiden muutokset ja luoda yhteinen tilastrategia
- Kuntaliitto ja opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö keräävät hyviä kokemuksia uusista neuvola-, päiväkotij- ja koulu kirjastokonsepteista, joita voitaisiin hyödyntää tulevaisuuden kiinteistöjen suunnittelussa.

Selvityshenkilöt myös ehdottavat, että lasten nuorten ja perheiden palveluiden ammattilaisten, virkamiesjohdon sekä luottamushenkilöiden yhdyspintaosaamista vahvistetaan osana maakuntien ja kuntien valmistautumista uuteen tilanteeseen.

Maakunta- ja sote-uudistuksen muutoksen tuen sekä Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman yhteistyönä tullaan vuoden 2018 aikana valmistelemaan [maakunnalliset LAPE-Akatemiat](#). Pääosin vuoden 2019 aikana toteutettavat koulutukset tukevat eri toimijoiden yhteistä kokonaiskuvaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin johtamisesta uudessa toimintaympäristössä.